

М.Оспанов атындағы Батыс Қазақстан мемлекеттік медицина университеті

Кафедра: Психиатрия және наркология

Мамандығы: Жалпы тәжірибелік дәрігер

ТАҚЫРЫБЫ: НАРКОЛОГИЯДАҒЫ НАРКОЛОГИЯЛЫҚ МАСТАНУҒА ЭКСПРЕСС ДИАГНОСТИКА

Орындаған: Әбжан С. 609 топ
Тексерген: Шалтаков Д.С.

Ақтөбе 2016 жыл

ЖОСПАРЫ:

I. Кіріспе

II. Негізгі бөлім

- ◆ Маскүнемдік
- ◆ Жас бойынша ерекшеліктері
- ◆ Экспресс диагностика

III. Қорытынды

Маскүнемдік - спирттік ішімдіктерге патологиялық түрде құмартудың арқасында болатын прогрессивті ауру. Алкогольді ішуді қойғаннан кейін абстинентті (**бас жазу**) синдром дамиды. Алкогольды ұзақ уақыт ішкеннен соң тұрақты соматоневрологиялық бұзылулар және психикалық кері кету болады, ұзақ уақыт маскүнемдік қалыптасып, өзіне де, қоғамға да әлеуметтік зиян келтіреді. Тәртіпті бұзу маскүнемдіктің әлеуметтік салдарынан болады. Алкоголь психотропты әсер етіп, адамды мас қылады.

Қарапайым алкогольды мастану

Мастану дәрежелері:

- ❖ жеңіл;
- ❖ орташа;
- ❖ ауыр

Осы дәрежелер бірін-бірі бір реттік ішу кезінде алмастырып отыру мүмкін.

Алкогольдің қандағы
мөлшеріне қарай
мастанудың мынадай
деңгейлері ажыратылады:

- ❖ 1-2% жеңіл,
- ❖ 3-4% орташа,
- ❖ 5-6%-ға дейін- ауыр,
7%-ден асса - өлімге алып
келетін мөлшер.

Жеңіл дәрежесі

Жылу сезімімен, тері жабындысының гиперемиясымен, пульс жиілеуімен, тәбеттің күшеюімен бірге жүреді. Көңіл-күй көтеріліп, сергектік сезімі баурайды. Сөзшеңдік, дауыстап сөйлеу, қимылдары екпінді және сермемелі. Зейіні жылдам ауыспалы, ой жылдамдаған, ретсіз. Қозғалыс координациясы бұзылған. Мастанудан кейін ауыр психикалық және физикалық жағымсыз сезімдер болмайды. Мастану кезеңі есте сақталады.

Орташа дәрежесі

Қимыл - қозғалыстары сенімсіз, қарапайым координациялық қимылдар жасауда кұлайды. Сөздері дизартриялы, дауыстап сөйлейді, бір сөйлемді қайталау жйі бақыланады. Зейінін басқа жакқа аудару қиындайды. Өзі мен өзгелердің іс-әрекеттерін бағалау қабілеті төмедеген. Әуестік тежусіздігінен, және оларды іске асыру жеңілдейді. Мастану терең ұйқымен ауысады. Алкоголь қабылдауды тоқтатқаннан кейін бірнеше сағаттан соң шөлдеу сезімі, ауыз құрғау, асқазан, бауыр, жүрек аймағындағы жағымсыз сезімдер, жалпы жайсыздық, әлсіздік пайда болады. Мастану кезеңінің жеке эпизодтары ғана есте сақталады.

Ауыр дәрежесі

Комаға дейін жетерлік сана бұзылысының әртүрлі деңгейімен көрніс береді. Еріктен тыс дефекация мен зәр бөлінуі жиі. Кей кездерде эпилептиформды ұстамалар пайда болуы мүмкін. Мастану кезеңі толық амнезияланады наркотикалық амнезия. Осындаң жағдайдан кейін айқын атаксия, дизартрия, бірнеше күнге созылатын адинамия, вегетативті тербелістер сақталады.

Истериялық сипаттағы мастану

Мазмұны басынан өткен әділетсіз реніштерге нұсқайтын дауысты фразаларға бйімділікпен жасанды эффект басым. Бұл жағдайдың ұзақтығы айналадағылардың зейін қою дәрежесімен қатысуына байланысты болады.

Эпилептоидты мастану

Көңіл толмаушылық, тиіскіштік, ашу, ұрыс іздеу басым. Ауыр жағдайларда бірінші кезекте жақындарына қарсы агрессивті әрекеттер пайда болады. Ұзақ уақыт ұйықтамай жүреді, тек алкогольді массивті қабылдау ғана тыныштандырады.

Депрессивті аффекттің басымдылығымен мастану

Бастапқы кезеңдегі эйфория қысқа немесе мүлдем болмайды. Әртүрлі сипаттағы жабырқаулы көңіл күй басым. Осы жағдайда суицид қауіптілігі жоғарылайды.

Параноидты сипатта мастану

Қызғаныш, кінәлау сандырақтары,
айналадағыларға сенімсіздік
бақыланады.

Алаңғасарлық сипатындағы мастану

Бейқамдық және кеңпейілділік
сипатындағы көтеріңкі көңіл күй
фонында пайда болады. Балаларға тән
жүріс тұрыспен, орынсыз әзілмен,
мотивсіз күлкімен көрініс береді.

Патологиялық мастану

Патологиялық мастану салыстырмалы түрде сирек, қайталанбайтын, сананың қарауытқан күңгірттенуі түрінде психикалық қызметтің жедел өтпелі бұзылысы.

Эпилептоидты патологиялық мастану

Кенеттен ашу, қорқынышпен бірге жүретін қозғалыстық қозу дамиды. Сөздері үзікті, байланыссыз немесе мүлдем болмайды.

Жасөспірімдер маскүнемдігі

13-18 жастардағы қалыптасқан маскүнемдікті ертерек болатын не жасөспірімдер маскүнемдігі дейді. Бұл жаста маскүнемдіктің белгілері ересектерге қарағанда жылдам дамып, ауру ауыр түрде өтеді. Ішілген ішімдіктің мөлшерін бақылау ерте төмендейді. Абстинентті белгі алкогольды үнемі ішкен кезде бірнеше айдан не 1-3 жылдан соң қалыптасады. Маскүнемдік дамудан бұрын қиын, әлеуметтік қалыптан тыс жүріс тұрыс дамиды. Қояншық тәрізді қозу, тұрақсыз түрлер қалыптасады. Маскүнемдікпен қатар шылым шегу, дәрілер ішу, наша сияқты елітпе заттарды пайдалану болады.

Ересектер маскүнемдігі

Ауру адамдар екі топқа бөлінеді. Олардың біразында ауру жас кездерінде болған. Бұл топтағы адамдардың ауруларының ағымы және болашағы жоғарыда көрсетілген маскүнемдіктің заңдылығымен өтеді. Кейінірек дамыған маскүнемдіктің ағымына байланысты ауру адамдарда әлеуметтік қабілеті сақталады.

Әйелдердің маскүнемдігі

Әйелдердің маскүнемдігі 25-35 жаста дамиды. Мұның дамуында психологиялық, конституциялық биологиялық себептердің мәні зор. Ерінің маскүнем болуы әйелінің психикасын зақымдандырып, алкогольмен шұғылдандыруға әкеліп соғады. Әйел маскүнемдігінің ағымы қатерлі болады. Депрессивті жағдайлардың жиіленуіне байланысты алкогольге құмарлық арта береді.

Экспресс диагностика

Алкогольдік маскүнемдікті анықтау үшін әртүрлі пробалармен лабораторлық зерттеулер жүргізіледі.

Раппорт сынама – күкірт қышқылына калий перманганатының әсерінен этил спиртының қышқылдануы әсерінен пайда болатын сынама (түссіздену). Ол үшін 2 пробиркаға 2 мл дистилденген су құямыз. 1-ші пробиркамен зертелуші адам аузын шаю керек, 2-ші пробиркаға 20-30 рет көпіршік пайда болғанша үрлеу керек. Содан кейін 25 тамшы концентрленген химиялық күкірт қышқылын, 1-2 тамшы 0,5% калий перманганатын пробирка қабырғасымен құямыз. Егер 2 минуттан кейін түссізденсе ашық күлгін түске дейін өзгерсе сынама «+», егер 10-15 минуттан соң өзгермесе сынама «-»

Шинкаренко – Мохова
сынамасын жүргізу үшін
трубканы перманганат
калиймен суланған
мақтамен трубканың жуан
соңын сүртіп, трубканың
екі соңын кесіп алып
тастайды да зерттелуші
адам 20-30 секунд үрлейді,
егер де этил спиртінің
пары болса немесе сынама
«+» болса, ортасында
жасыл сақина пайда
болады. Ал түрі өзгермесе
сынама «-».

Қандағы алкоголь құрамына байланысты мастық деңгейін анықтау:

- ✓ **0,3 промиле аз - Алкоголь әсері жоқ**
- ✓ **0,3 тен 0,5ке дейін - Шамалы алкоголь әсері**
- ✓ **0,5 тен 1,5ке дейін- Жеңіл мастану**
- ✓ **1,5 тен 2,5ке дейін - Орташа дәрежелі мастану**
- ✓ **2,5 тен 3,0ке дейін - Қатты мастану**
- ✓ **3,0 тен 5,0ке промилеге дейін - Ауыр
алкогольмен улану, өлімге қаупі бар.**

Созылмалы алкогольдік интоксикацияны бауыр қызметін зерттеу арқылы анықтауға болады. Ол үшін бауыр ферменттерін: Гамма –глутамилтранспептидаза, трансаминаза, сілтілі фосфотаза, тығыздығы жоғары майлар.

Опиатты қолданғанын анықтау үшін келесі лабораториялық тесттер арқылы анықтауға болады.

Зәрді токсикологиялық зерттеу - соңғы 48 сағат аралығында қабылдаған болса 90% оң болады.

Налаксон (опиаттар антогонисті) арқылы – көктамырға 0,2-0,4 мг налаксон 5 мин ішінде енгізеді ,15-30 минуттан кейін синдром отмены болмаса тағы 0-4 мг көктамырға енгізеді. Өзгеріс болмаса сынама теріс мәнді болады.

Кокаин анықтау – 38 сағатқа дейін зәрде және бэнзолэлектонин маркеры, кокаин метоболиты арқылы 7 күнге дейін анықтауға болады.

Гашиш анықтау – каннабиноидтарды зәрде анықтауға болады.

Анаболитикалық стероидттарды анықтау үшін лабораториялық зерттеулер:

- Зәрді токсикалық зерттеу
- Аш қарынға глюкоза деңгейінің жоғары болуы
- ТЖЛ сарысуда төмен
- ТТЛ сарысуда жоғары болуы.
- Мочевина азотының азот креатининге қатынасы жоғарылауы

Пайдаланылған әдебиеттер

- Н.М.Жариков, Л.Г.Урсова, Д.Ф.Хритинин, К.Т.Сарсембаев, «Психиатрия», Алматы 2010 жыл
- [_ http://www.allbest.ru/](http://www.allbest.ru/)
- [_ http://www.kazmedik.kz/](http://www.kazmedik.kz/)
- [_ https://diseases.medelement.com](https://diseases.medelement.com)
- Б.Б.Жарбосынова, Ғ.М. Құдиярова «Психиатрия», Алматы 2013жыл